

Leagan an fhógra Eanáir 2025

(dréacht) Foraithe na leasaítear an Fhoraithe um Choimeádaithe Ainmhithe mar gheall ar thoirmeasc ar úsáid spreagairí leictreacha beostoic i bhfeirmeoireacht beostoic (Foraithe na dtoirmisctear úsáid spreagairí leictreacha beostoic i bhfeirmeoireacht beostoic).

Ag féachaint d'Airteagal 2.1(3) agus (5) d'Ghníomh na nAinmhithe;

Foraitheanta leis seo an méid seo a leanas:

Airteagal I

Déanfar an Fhoraithe maidir le Sealbhóirí Ainmhithe [Besluit houders van dieren] a leasú mar a leanas:

A

In Airteagal 1.1, cuirfear an méid seo a leanas isteach in ord aibítire:

Táthaire leictreach eallaigh: trealamh atá in ann ríoganna leictreacha a sheachadadh chuig ainmhí a choinnítear ar bhonn tráchtála chun táirgí ainmhithe a tháirgeadh;

B

In Airteagal 1.3, cuirtear leathstad in ionad an lánstad ag deireadh fhoroinn (h), agus cuirtear foroinn leis mar a leanas:

i. úsáid a bhaint as spreagadh leictreach beostoic chun ainmhithe a thiomáint, cé is moite de:

1° a n-úsáid i seamlais dá dtagraítear i Rialachán (CE) Uimh. 1099/2009,

2° a n-úsáid i luchtú an iompair ón Ísiltír chuig tír eile nó i ndíluchtú an iompair ó tír eile dá dtagraítear i Rialachán (CE) Uimh. 1/2005,

3° an úsáid a bhaineann tréidlia astu i bhfeidhmiú gairmiúil nósanna imeachta tréidliachta, a mhéid is gá chun na críche sin,

4° róbait bhlite a sheachadann turraing leictreach go huathoibríoch don ainmhí chun an fheiste a fhágáil, mura ndéanann sé amhlaidh leis féin, ar choinníoll go bhfuil an turraing leictreach intuatha agus inseachanta don ainmhí i gcónaí; nó

5° Coiléir GPS a úsáidtear chun ainmhithe a thiomáint a thugann turraing leictreach don ainmhí go huathoibríoch, ar choinníoll go bhfuil an turraing leictreach intuatha agus inseachanta don ainmhí i gcónaí.

C

I ndiaidh Airteagal 6.10, cuirfear airteagal le Roinn 6 mar a leanas:

Airteagal 6.11 Aitheantas frithpháirteach

Le róbait bleáin dá dtagraítear in Airteagal 1.3(i)(4)°, agus coiléar GPS dá dtagraítear in Airteagal 1.3(i)(5)°, róbait bhleáin agus coiléir GPS a mhonaraítear nó a mhargaítear go dleathach i mBallstát eile den Aontas Eorpach nó i Stát, seachas Ballstát den Aontas Eorpach, atá ina pháirtí i gConradh an Aontais Chustaim nó a mhonaraítear go dleathach i Stát is páirtí i gConradh um Limistéar Saorthrádála atá ina cheangal ar an Ísiltír, agus a chomhlíonann ceanglais lena dtugtar leibhéal cosanta atá coibhéiseach ar a laghad leis an leibhéal a shaothraítear le ceanglais náisiúnta, déileálfar leo mar róbait bhleáin agus coiléir GPS.

Airteagal II

Tiocfaidh an Fhoráil seo i bhfeidhm an 1 Iúil/1 Eanáir 20..PM.

Airteagal III

Déanfar na nithe seo a leanas a ghairm den fhoraithe sin: Foraithe na dtoirmisctear úsáid spreagairí leictreacha beostoic i bhfeirmeoireacht beostoic.

Ordaím leis seo an Fhoraithe seo agus na nótaí míniúcháin a ghabhann léi a fhoilsiú san Iris Oifigiúil.

An tAire Talmhaíochta, Iascaigh, Slándála Bia agus Dúlra,

NÓTAÍ MÍNIÚCHÁIN

1. Réamhrá

Úsáid gaireas lenar féidir turraingí leictreacha a thabhairt d'ainmhithe (dá ngairtear anseo feasta: táirgí beostoic leictreacha) ceadaithe ag rialacháin Eorpacha i seamlais agus le linn ainmhithe a iompar (lena n-áirítear luchtú agus díluchtú). Tá coinníollacha an-sonrach ann maidir le húsáid na bhfeistí seo, ar cheart iad a sheachaint a oiread agus is féidir de réir rialachán Eorpach. Sa chleachtas, áfach, dealraíonn sé, in ainneoin na gcoinníollacha dochta sin, nach n-úsáidtear tiomántáin leictreacha beostoic i gceart go rialta. Leis an bhForaithne seo, cuirtear toirmeasc ar úsáid táirgí beostoic leictreacha i bhfeirmeoireacht beostoic, a mhéid is féidir laistigh de chreataí dlíthiúla Eorpacha. Ciallaíonn sé sin go bhfuil feidhm ag an toirmeasc maidir le lódáil agus dílódáil beostoic lena iompar a thosaíonn agus a chríochnaíonn i gcríoch na hÍsiltíre, agus maidir le beostoc a thiomáint ar fheirmeacha príomhúla. Maidir le seamlais a thagann faoi rialachán AE seachas gníomhaíochtaí iompair nó gabháiltais phríomha, níl feidhm ag an toirmeasc sin.

2. Fadhbanna le trealamh leictreach beostoic i bhfeirmeoireacht beostoic

Tá úsáid táirgí beostoic leictreacha faoi réir coinníollacha dochta i rialacháin na hEorpa. Ar an gcéad dul síos, ba cheart an úsáid a sheachaint a oiread agus is féidir. Ní fhéadfar iad a úsáid ach amháin ar bhó-ainmhithe fásta agus ar mhuca fásta a dhiúltaíonn bogadh, agus ar choinníoll go bhfuil spás os comhair na n-ainmhithe chun bogadh. Ní bheidh na turraingí níos mó ná soicind amháin, beidh dóthain spáis eatarthu agus ní chuirfear i bhfeidhm iad ach ar mhataín na gcos deiridh. Fiú mura n-imoibríonn na hainmhithe, níor cheart na suaití a athdhéanamh.

Bíonn imoibriú pian agus struis san ainmhí i gcónaí mar thoradh ar úsáid táirgí beostoic leictreacha, fiú má chuirtear i bhfeidhm iad i gcomhréir le ceanglais shonracha na rialachán. Is minic a fheiceann baill foirne atá ag obair ag iompróirí beostoic agus ag foireann seamlais úsáid turraingí leictreacha mar uirlis úsáideach a mbíonn torthaí tapa mar thoradh uirthi. Cé go léiríonn an cleachtas sin go mbíonn torthaí chomh maith céanna, nó níos fearr fós, mar thoradh ar mhodhanna malartacha nach bhfuil chomh hachrannach céanna a úsáid, mar a dhéanann an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia (EFSA) cur síos agus comhairle freisin ina staidéar 'Leas na muc tráth a maraithé' ¹ ó 2020.

Is í an fhadhb atá ann ná cé go ndeir rialacháin Eorpacha go soiléir nach mór úsáid na bhfeistí seo a sheachaint, agus nach féidir iad a úsáid ach ar bhealach an-sonrach, ní thoirmisceann siad an úsáid seo go sainráite. Léiríonn breathnuithe NVWA, íomhánna faoi cheilt, agus taithí ó chleachtas na bpáirtithe earnála go n-úsáidtear feiste den sórt sin, má láimhseáiltear í, go faillíoch agus nach bhfuil sí i gcomhréir leis na coinníollacha a leagtar síos sna rialacháin Eorpacha.

Mar shampla, is minic a dhéantar ainmhithe a luchtú agus a dhíluchtú ag gabháiltais phríomhúla, ionaid tionóil agus seamlais faoi bhrú ama áirithe. An dúil le haghaidh éifeachtacht agus luas mar thoradh ar an tóraíocht ar ainmhithe agus úsáid iomarcach na bhfeistí lena bhféadfar turraingí leictreacha a thabhairt d'ainmhithe. Seachnaítear strus agus pian sna hainmhithe mar thoradh air seo. Go háirithe má chuirtear na turraingí leictreacha i bhfeidhm ar chodanna coirp atá an-leochaileach, amhail an ceann nó an srón. Fiú gan an brú ama seo, is féidir na feistí seo a úsáid ar bhealaí neamh-inmhianaithe i bpróisis eile agus ag amanna eile, as nós nó faillí.

Mar thoradh ar na samplaí d'úsáid faillíoch a shroich na meáin tá go leor frithsheasmhachta sa tsochaí agus sa pholaitíocht. Is ábhar é leas ainmhithe atá ag éirí níos tábhachtaí do shaoránaigh na hÍsiltíre thar na blianta.² Is léiriú é an brú ón Teach Íochtarach toirmeasc a thabhairt isteach ar úsáid thiomáineann leictreacha beostoic ar an mian mhéadaitheach sin feabhas a chur ar leas ainmhithe san Ísiltír.

¹ 'Welfare of pigs at slaughter', 2020 An tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia. Iris EFSA, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6148>

² [Staat van het Dier 2024: machnaimh agus tuairimí faoin gcaidreamh atá ag athrú idir daoine agus ainmhithe san Ísiltír | Foilseachán | Raad voor Dierenangelegenheden \(rda.nl\); Burgerperspectieven 2023 Extra verkiezingsbericht | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\); Burgerperspectieven 2020 | 2 | Monitor | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\)](#)

3. Aidhm agus príomhghnéithe na Foraithe

Raon feidhme:

Baineann an toirmeasc ar úsáid táirgí leictreacha beostoic le húsáid i dtiomáint ainmhithe a choinnítear ar bhonn tráchtála chun táirgí ainmhithe a tháirgeadh. Faoi Ghnímh um Ainmhithe, baineann sé i bprionsabal le gach speiceas ainmhithe a ainmnítear mar ainmhithe táirgthe in larscríbhinn II a ghabhann leis an bhForaithe maidir le Coimeádaithe Ainmhithe (bunaithe ar Airteagal 2.1 den Fhoraithe maidir le Coimeádaithe Ainmhithe i gcomhar le hAirteagal 2.3(2) den Ghnímh um Ainmhithe). I gcleachtas feirmeoireachta ainmhithe, úsáidtear tiomántáin leictreacha eallaigh go príomha le haghaidh muc agus eallach, agus ní úsáidtear iad ach amháin nuair is gá iad a luchtú ar vaigín, nó iad a bhogadh laistigh de chobhsaí i dtreo vaigín iompair. Ciallaíonn tiomáint ainmhithe aon úsáid a bhaintear as an táirge leictreach eallaigh atá beartaithe chun iallach a chur ar an ainmhí atá i gceist gluaiseacht i dtreo, mar shampla nuair a bhíonn na hainmhithe á luchtú nó á ndíluchtú i gcomhthéacs iompair nó nuair a bhíonn siad ina seasamh.

Údarás sa dlí

Tá an Fhoraithe seo bunaithe ar Airteagal 2.1(3) agus (5) den Ghnímh um Ainmhithe. Faoi mhír 1 den airteagal seo, tá toirmeasc ar phian nó gortú a dhéanamh d'ainmhí gan cuspóir réasúnach nó trí dhul thar a bhfuil ceadaithe chun an cuspóir sin a bhaint amach, nó chun dochar a dhéanamh do shláinte nó d'fholláine an ainmhí. Tá roinnt iompar toirmiscthe i mír 2 a áirítear ar aon chuma i measc iompar toirmiscthe mhír 1. Le mír 3, i gcomhar le mír 5, tugtar an deis úsáid nithe a d'fhéadfadh pian nó díobháil a dhéanamh d'ainmhithe, nó a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh don tsláinte nó don fholláine, a ainmniú mar iompar toirmiscthe le hordú ginearálta riaracháin.

Cuspóir agus ábhar

Baineann an t-iompar toirmiscthe le húsáid slata leictreacha eallaigh. Trealamh nach bhfuil in ann sruth a astú agus nach dtáirgeann ach comharthaí amhail torann agus creathadh, nó a fheidhmíonn mar ghilcadóir GPS, ní thagann sé faoi raon feidhme an toirmisc.

Beidh cosc ar úsáid táirgí beostoic leictreacha má úsáidtear iad chun ainmhithe a thiomáint. Ní mór an tiomáint a léirmhíniú go leathan. Baineann sé seo ní amháin leis an ainmhí atá ag gluaiseacht cheana féin, cibé acu é a bhogadh i dtreo (difriúil) níos gasta nó nach ea, ach freisin iallach a chur ar ainmhithe atá ar fos bogadh (mar shampla, éirí suas). Ní thiomáineann iarratais le spreagthaí leictreacha chun ainmhithe a choinneáil laistigh (nó lasmuigh) de limistéar áirithe, mar shampla fála, agus dá bhrí sin ní chumhdaítear iad leis an toirmeasc seo.

Toirmeasc teoranta d'ainmhithe a choinnítear le haghaidh táirgeachta

Tá an toirmeasc teoranta d'ainmhithe a choimeádtar chun táirgí ainmhithe a tháirgeadh. Is ainmhithe iad sin a ainmníodh faoi Airteagal 2.3(1) den Ghnímh um Ainmhithe, in larscríbhinn II a ghabhann leis an bhForaithe maidir le Coimeádaithe Ainmhithe. Baineann an toirmeasc le coimeád na n-ainmhithe sin i gcomhthéacs gnó, rud a chiallaíonn an cás ina dtarlaíonn coimeád den sórt sin i gcúrsa gnó. Tá úsáid feistí turraing leictreacha ar mhadraí peataí le déanaí³ toirmiscthe.

Eisceachtaí

Tá roinnt eisceachtaí ann maidir leis an toirmeasc atá le tabhairt isteach.

Úsáid i seamlais

Féadfar spreagairí leictreacha beostoic a úsáid i seamlais, ach ní fhéadfar iad a úsáid ach amháin a mhéid a chomhlíontar na ceanglais a leagtar síos i Rialachán (CE) Uimh. 1099/2009 maidir le húsáid spreagairí leictreacha beostoic. Ní féidir leis an reachtas náisiúnta toirmeasc a chur ar an méid a cheadaítear leis an rialachán. Féach Tuilleadh i Roinn 3.3.2. Mar sin féin, tá tionscnaimh ann ó earnáil an tseamlais féin inar cuireadh deireadh go rathúil le húsáid táirgí beostoic leictreacha de réir a chéile. Ina theannta sin, tá faireachas ceamara deonach ag na 90 seamlas is mó agus meánmhéide, chomh maith le

³ Feasachán Achtanna agus Foraitheanta 2021, 361, lch. 6.

maoirseacht ag an NVWA. Mar gheall ar an mbrú faireacháin sin agus na nuálaíochtaí as ar eascair céimniú amach tiomántán eallaigh leictirigh i seamlais cheana féin, níl an phráinn a bhaineann leis an gcosc i seamlais chomh suntasach céanna.

Úsáid le haghaidh luchtú agus díluchtú in iompar idirnáisiúnta

Féadfar feithicilí beostoic leictreacha a úsáid chun iompar idirnáisiúnta a luchtú agus a dhíluchtú, ach ní fhéadfar iad a úsáid ach amháin a mhéid a gcomhlíontar na ceanglais a leagtar síos i Rialachán (CE) Uimh. 1/2005 maidir le húsáid feithicilí beostoic leictreacha. Ní féidir leis an reachtas náisiúnta toirmeasc a chur ar an méid a cheadaíonn an Rialachán. Féach Tuilleadh i Roinn 3.3.1.

Feidhmiú gairmiúil nósanna imeachta tréidliachta

D'fhéadfadh sé go mbeadh gá le táirge leictreach eallaigh a úsáid i gcomhthéacs oibríochtaí tréidliachta. Ar bhonn Airteagal 2.9(1) den Ghnímh um Ainmhithe, ní fhéadfaidh ach daoine atá údaraithe chuige sin gníomh tréidliachta a dhéanamh. Is tréidlianna iad sin agus daoine eile atá cláraithe i gclár na míochaine tréidliachta (féach freisin Airteagal 4.1(1) agus Airteagal 4.3(1) den Ghnímh um Ainmhithe). I gcomhthéacs nós imeachta tréidliachta, d'fhéadfadh sé gur gá an t-ainmhí atá i gceist a thiomáint trí bhíthin táirge beostoic leictirigh. Sa chás sin, níl feidhm ag an toirmeasc, ar choinníoll go ndéantar an oibríocht tréidliachta ar bhonn gairmiúil agus gur gá úsáid a bhaint as táirge beostoic leictreach. Go praiticiúil, ní hamhlaidh atá ach i gcás oibríochtaí áirithe nach féidir ach le tréidlia (amhail diagnóis a dhéanamh) a dhéanamh. Ní dhéanann na daoine eile atá cláraithe sa chlár (amhail cúntóirí tréidliachta nó cnáimhseacha tréidliachta) oibríochtaí tréidliachta lena gceanglaítear tiomántáin beostoic leictreacha a úsáid; Dá bhrí sin, níl feidhm ag an eisceacht maidir leo. I gcás ina bhfuil modh malartach nach bhfuil chomh ionrach céanna ar fáil go réasúnta don chás atá i gceist, ba cheart é sin a úsáid. Is léiriú é seo ar an tábhacht a bhaineann le drogall a bheith ort trealamh den sórt sin a úsáid fiú i gcás nósanna imeachta tréidliachta. Mar sin féin, i gcleachtas tréidliachta, d'fhéadfadh sé a bheith riachtanach úsáid a bhaint as spreagairí leictirigh beostoic d'fhonn an t-ainmhí, eallach nó muca den chuid is mó, a thiomáint, toisc gur gá é a aistriú chun a leasa féin ach nach ndéanann sé amhlaidh tar éis an t-ainmhí a bheith spreagtha chun bogadh ar bhealaí eile. I gcleachtas tréidliachta, is féidir táirgí leictreacha beostoic a úsáid freisin i gcásanna eile seachas chun an t-ainmhí a thiomáint. Cé nach bhfuil feidhm ag an toirmeasc sonrach sin maidir leis na cásanna sin, ní mór Airteagal 2.1(1) den Ghnímh um Ainmhithe a chomhlíonadh gan dochar.

Bain úsáid as le róbaith bhleáin agus tréada fíorúla

Tá feidhmchláir ar eolas a sheachadann spreagadh reatha éadrom, atá an-intuartha don ainmhí, chun an t-ainmhí a thiomáint. Tugtar an deis don ainmhí foghlaim chun an spreagadh seo a sheachaint, agus is féidir leis a fhoghlaim go scaoiltear spreagadh leictreach tar éis am áirithe. Tá an t-idirdhealú sin ábhartha toisc nach bhfuil tionchar diúltach aige ar leas ainmhithe.

Is iad na hiarratais chuige seo an robot bleáin agus tréadaíocht fhíorúil. Is meaisín é an róbaith bleáin ar féidir le bó dul isteach ann chun í a bheáin. Má fhanann an t-ainmhí ina sheasamh ró-fhada tar éis bleáin agus mura bhfreagraíonn sé don doras oscailte, leanfaidh spreagadh srutha solais uathobrithe tar éis tréimhse áirithe chun an t-ainmhí a bhogadh agus mar sin tabharfaidh sé spás d'ainmhí eile dul isteach sa fheiste. Toisc gur spreagadh leictreach é seo a thugtar go hintuartha (tar éis am socraithe) tar éis comhartha amhairc (doras oscailte), déantar eisceacht don iarratas seo.

Tá feidhm ag an údar leis an eisceacht thuas freisin maidir le spreagthaí leictreacha a chur i bhfeidhm i gcoiléir GPS chun ainmhithe a choinneáil laistigh (nó lasmuigh) de fhál atá beagnach cinnte (fálú fíorúil). Sa chéad sampla seo, níl ainmhithe á dtiomáint, mar sin níl sé seo clúdaithe ag an gcosc. Mar sin féin, is féidir an teicníc fhíorúil seo leis na coiléir GPS a úsáid freisin chun ainmhithe a thiomáint i dtreo atá fíorúil cinnte (tréadaíocht fhíorúil). Le linn na tiomána fíorúla seo, scaoileann na coiléir comhartha le cumainn dhearfacha nuair a ghluaiseann an t-ainmhí sa treo ceart, ach comhartha inchloiste nuair a ghluaiseann an t-ainmhí sa treo mícheart. Mura n-athraíonn an t-ainmhí a threo tar éis dó an fhuaim a chloisteáil, treiseoidh an fhuaim, agus tar éis roinnt ama tabharfaidh an collar turraing leictreach beag.

Má tá iarratais sa todhchaí a úsáideann comharthaí borrrtha cumhachta ar ainmhithe i bhfeirmeoireacht beostoic ar fhorais chomhchosúla, is féidir a mheas an bhfuil eisceacht inmhianaithe freisin. Is féidir eisceacht a chur ansin le hAirteagal 1.3(i) den Fhoraithe

maidir le Coimeádaithe Ainmhithe. Ina theannta sin, is féidir iarratas ar dhíolúine nó ar mhaolú ar bhonn Airteagal 10.1 den Ghnímh um Ainmhithe a chur isteach freisin. Agus measúnú á dhéanamh ar iarratas den sórt sin, ní mór a mheas cé acu a chuireann leas an ainmhí bac ar an díolúine nó ar an maolú.

Aitheantas frithpháirteach (Airteagal 6.11)

Leagtar síos in Airteagal 1.3(i) ceanglais theicniúla maidir le róbait bhleáin agus coiléir GPS. Ní fhéachtar leis na ceanglais le gníomhartha dlíthiúla ceangailteacha de chuid an Aontais a chur chun feidhme. Eascraíonn sé as treo 5.28 gur cheart clásal aitheantais fhrithpháirtigh a chur san áireamh dá bhrí sin. Ciallaíonn sé sin go ndéantar róbait bhleáin agus coiléir GPS a mhonaraítear nó a chuirtear ar an margadh lasmuigh den Ísiltír a chomhshamhlú le róbait bleáin nó coiléir GPS dá dtagraítear san Fhoraithe seo, agus dá bhrí sin féadfar iad a chur i bhfeidhm, más rud é:

a monaraíodh nó a margaíodh go dleathach i mBallstát eile den Aontas Eorpach nó i Stát seachas Ballstát den Aontas Eorpach ar páirtí é i gconradh aontais custaim nó a mhonaraítear go dleathach i Stát is páirtí i gconradh limistéar saorthrádála a cheanglaíonn ar an Ísiltír, agus go gcomhlíonann siad ceanglais lena gcuirtear leibhéal cosanta ar fáil atá coibhéiseach ar a laghad leis an leibhéal atá dírithe ar na ceanglais náisiúnta.

3.3 Gaol le dlí níos airde

3.3.1 Rialachán (CE) Uimh. 1/2005 maidir le cosaint ainmhithe le linn iompair agus le linn oibríochtaí gaolmhara (an Rialachán Iompair)

An Rialachán Iompair ní eisiann sé úsáid feistí a thugann turraingí leictreacha d'ainmhithe, ach sonraítear gur cheart é sin a sheachaint a mhéid is féidir agus forchuirtear coinníollacha ar a n-úsáid, eadhon go n-úsáidfe feistí den sórt sin *in aon chás ach amháin le haghaidh ainmhithe bó fásta agus muca fásta a dhiúltaíonn bogadh, agus ar an gcoinníoll amháin go bhfuil seomra os comhair na n-ainmhithe chun bogadh. Ní bheidh na turraingí níos mó ná soicind amháin, beidh dóthain spáis eatarthu agus ní chuirfear i bhfeidhm iad ach ar mhataín na gcos deiridh. Mura bhfreagraíonn na hainmhithe, níor cheart na suaití a riar arís agus arís eile.*' (Iarscríbhinn 1, Caibidil III, pointe 1.9).

Mar sin féin, ní chuirtear bac leis an Rialachán ar bhearta náisiúnta níos déine chun feabhas a chur ar leas ainmhithe le linn oibríochtaí iompair a dhéantar go hiomlán laistigh de chríoch an Bhallstáit nó le linn oibríochtaí iompair ar muir a imíonn ó chríoch an Bhallstáit lena mbaineann (Airteagal 1(3)).

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara freisin go leagtar síos leis an Rialachán mar choinníoll ginearálta maidir le hainmhithe a iompar go bhfuil toirmeasc ar ainmhithe a iompar nó go n-iompraítear iad ar bhealach ar dócha go ndéanfaidh sé díobháil do na hainmhithe nó go mbeidh fulaingt gan ghá ag baint leo (Airteagal 3). De réir iompair, ciallaíonn an Rialachán: gluaiseacht ainmhithe trí mhodh iompair amháin nó níos mó agus na hoibríochtaí gaolmhara, amhail luchtú, díluchtú, trasloingsiú agus scíth, go dtí go ndíluchtófar na hainmhithe uile ag an gceann scríbe (Airteagal 2).

Leis an Rialachán, is féidir, mar a thuairiscítear thuas, ceanglais náisiúnta níos déine a fhorchur maidir le hiompar ainmhithe in iompar náisiúnta. I moladh, d'iarr Parlaimint na hEorpa freisin ar na Ballstáit bearta náisiúnta níos déine a ghlacadh chun leas ainmhithe a fheabhsú le linn iompair⁴.

Is féidir forfheidhmiú a dhéanamh ar shárú ar an Rialachán Iompair ar bhonn Airteagal 6.2 den Ghnímh um Ainmhithe i gcomhcheangal le hAirteagal 4.8 den Rialachán maidir le

⁴ Moladh ó Pharlaimint na hEorpa an 20 Eanáir 2022 chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún, tar éis imscrúdú a dhéanamh ar shárúithe nó ar dhrochriarachán líomhnaithe i gcur i bhfeidhm dhlí an Aontais maidir le cosaint ainmhithe agus iad á n-iompar laistigh den Aontas agus lasmuigh de (2021/2736(RSP)) (2022/C 336/04)

Coimeádaithe Ainmhithe agus an larscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán um Fhorfheidhmiú agus ábhair eile a bhaineann leis an Ghnímh um Ainmhithe.

3.3.2 Rialachán (CE) Uimh. 1099/2009 maidir le cosaint ainmhithe tráth an mharaith

Ní eisiatar leis an Rialachán seo úsáid feistí a thugann turraingí leictreacha d'ainmhithe, ach deir sé gur cheart é seo *a sheachaint a oiread agus is féidir* agus forchuireann sé coinníollacha maidir lena n-úsáid, eadhon go bhfuil na feistí sin *'le húsáid in aon chás ach amháin le haghaidh ainmhithe bó fásta agus muca fásta a dhiúltaíonn bogadh, agus ar an gcoinníoll amháin go bhfuil seomra os comhair na n-ainmhithe chun bogadh. Ní bheidh na turraingí níos mó ná soicind amháin, beidh dóthain spáis eatarthu agus ní chuirfear i bhfeidhm iad ach ar mhataín na gcos deiridh. Mura bhfreagraíonn na hainmhithe, níor cheart na suaití a riar arís agus arís eile.'* Eascaíonn sé sin as larscríbhinn III, pointe 1.9.

Ina theannta sin, leagtar síos sa Rialachán mar choinníoll ginearálta go dtabharfar aire d'ainmhithe a spáráil ó aon chineál péine, anacra nó fulaingthe is féidir a sheachaint agus ainmhithe agus gníomhaíochtaí gaolmhara á marú (Airteagal 3(1)).

Murab ionann agus an Rialachán Iompair, fágann an Rialachán seo raon feidhme an-teoranta le haghaidh rialacha náisiúnta níos doichte, eadhon i gcás trí chás a luaitear go sonrach (Airteagal 26(2)⁵), nach féidir a úsáid le haghaidh an staid seo. Ciallaíonn sé sin nach féidir úsáid feithiclí beostoic leictreacha a thoirmeasc go náisiúnta má chuirtear i bhfeidhm í laistigh de na creataí agus na coinníollacha a leagtar síos sa Rialachán. Is féidir sárú ar an Rialachán a fhorfheidhmiú ar bhonn Airteagal 6.2 den Ghnímh um Ainmhithe i gcomhcheangal le hAirteagal 5.8 den Rialachán maidir le Coimeádaithe Ainmhithe agus an larscríbhinn a ghabhann leis an Rialachán maidir le Forfheidhmiú agus ábhair eile a bhaineann leis an Ghnímh um Ainmhithe.

3.3.3 Rialachán (AE) 2018/848 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2018 maidir le táirgeadh orgánach agus lipéadú táirgí orgánacha agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 834/2007 ón gComhairle

A mhéid a bhaineann le táirgeadh orgánach, tá iompar ainmhithe faoi réir toirmeasc ar úsáid *'aon mhodh leictreach nó aon mhodh pianmhar eile le linn luchtú agus díluchtú na n-ainmhithe'*. Eascaíonn sé sin as larscríbhinn II, Cuid II, pointe 1.7.11 de Rialachán (AE) 2018/848.

3.3.4 Treoirlínte maidir le Leas Ainmhithe

Maidir le beostoc a choinneáil tá roinnt treoirlínte ann⁶ ina leagtar síos ceanglais íosta maidir le hainmhithe feirmshaothraithe a choinneáil. Ní rialaíonn na treoirlínte seo úsáid tiomántán beostoic leictigh, agus cuireadh i bhfeidhm iad san Fhóraithne um Choimeádaithe Ainmhithe.

4. Dlí náisiúnta

Leagtar amach an toirmeasc in Airteagal 1.3 den Fhóraithne maidir le Coimeádaithe Ainmhithe. De bhun Airteagal 2.1(3) agus (5) den Ghnímh um Ainmhithe, ainmnítear san airteagal sin iompraíochtaí a cháilíonn in aon chás mar mhí-úsáid ainmhithe (Airteagal 2.1(1) den Ghnímh um Ainmhithe).

Maidir le dréachtú an toirmisc seo, chuathas i gcomhairle le téacs bunaidh Airteagal 1.3 den Fhóraithne maidir le Coimeádaithe Ainmhithe toisc go raibh toirmeasc comhchosúil ann cheana (Bulletin of Acts and Decrees 2018, 146), eadhon: toirmeasc ar threalamh a úsáid a

⁵ Baineann siad sin leis an méid seo a leanas: ainmhithe a mharú lasmuigh de sheamlas, géim saothraithe a mharú, an marú trí mhodhanna is gá le haghaidh deasghnátha reiligiúnacha.

⁶ Mar atá ábhartha go háirithe sa chomhthéacs seo: Treoir 98/58/CE ón gComhairle an 20 Iúil 1998 maidir le cosaint ainmhithe a choinnítear chun críocha feirmeoireachta agus Treoir 2008/120/CE ón gComhairle an 18 Nollaig 2008 lena leagtar síos caighdeáin íosta chun muca a chosaint.

d'fhéadfadh pian a chur ar ainmhí trí bhíthin turraingí leictreacha, comharthaí leictreamaighnéadacha nó radaíochta. Bhí roinnt eisceachtaí leis an toirmeasc sin. Mar sin féin, níor tháinig an toirmeasc sin i bhfeidhm riamh mar sin. In 2021, cuireadh toirmeasc ina ionad go sonrach ar úsáid feistí turrainge leictre ar mhadraí (Bulletin of Acts and Decrees 2021, 361). Mar gheall ar chomhthéacs sonrach an toirmisc sin, roghnaíodh an téarma 'táirge leictreach beostoic'.

Leis an leasú seo, sa bhreis ar an toirmeasc atá ann cheana ar úsáid feistí turrainge leictre i madraí, tugtar isteach toirmeasc ar úsáid slata leictreacha beostoic in ainmhithe a choinnítear chun críoch tráchtála chun táirgí ainmhithe a tháirgeadh.

Na Rialacháin maidir le hAirm agus Armlón

Foráiltear leis an Rialachán maidir le hAirm agus Armlón do dhíolúine maidir le, inter alia, 'rudaí a shealbhú agus a iompar a d'fhéadfadh daoine a dhéanamh gan chosaint nó pian a chur orthu de dheasca turraing leictreach, do dhaoine atá ag gabháil do chleachtadh gairmiúil na feirmeoireachta beostoic, d'iompar beostoic nó dá gcóireáil leighis'. Níl feidhm ag an díolúine sin maidir le rud den sórt sin a chaitheamh ach amháin ag an am nuair a tharlaíonn na gníomhaíochtaí sin iarbhrí. Airteagal 21. Leis an toirmeasc ar thiomáineann leictreacha beostoic a úsáid san Fhoraithe seo, ní eisiatar an fhoráil sin toisc go mbaineann sí leis an úsáid de thiomáineann leictreacha beostoic agus sna Rialacháin maidir le hAirm agus Armlón 'seilbh agus iompar'. Thairis sin, ní gá go gclúdódh an Rialachán maidir le hAirm agus Armlón na saincheistanna céanna. Dá bhrí sin, féadfaidh an toirmeasc san Fhoraithe seo agus an díolúine ón Rialachán maidir le hAirm agus Armlón a bheith ann ag an am céanna.

5. Luach intreach an ainmhí

Bunaítear le hAirteagal 1.3 den Ghnímh um Ainmhithe go n-aithnítear luach intreach an ainmhí. Leanann sé ó mhír 2 den Airteagal sin, agus rialacha á leagan síos leis an Ghnímh um Ainmhithe nó dá bhun, agus cinntí á ndéanamh bunaithe ar na rialacha sin, go gcuirtear san áireamh go hiomlán iarmhairtí na rialacha nó na gcinntí sin ar luach intreach an ainmhí, gan dochar do leasanna dlisteanacha eile. In aon chás, áiritheofar go gcoiscfear sárú ar shláine nó ar leas na n-ainmhithe thar a bhfuil riachtanach le réasún agus go n-áiritheofar an cúram a theastaíonn ó na hainmhithe le réasún. Chun críocha na míre sin, áireofar leis an gcúram a theastaíonn go réasúnta ó ainmhithe ar aon chuma go gcuirfear, a mhéid is féidir a éileamh go réasúnach, ráthaíochtaí maidir le dea-shláinte agus cosc ar phian ar fáil d'ainmhithe (Airteagal 1.3(3)). Bunaítear leis an bhForaithe seo nach bhfuil sé inghlactha a thuilleadh turraingí leictreacha a thabhairt d'ainmhí in earnáil an bheostoic d'fhonn an t-ainmhí a thiomáint, agus dá bhrí sin tá toirmeasc air sin.

6. Fógra a thabhairt

Ós rud é go bhfuil ceanglais theicniúla san Fhoraithe, tugadh fógra faoin gcinneadh don Choimisiún Eorpach faoi Threoir (AE) 2015/1535.

Toradh an fhógra PM.

7. Forfheidhmiú

Is iad na daoine a ainmnítear chun na críche sin faoi Airteagal 8.1 den Acht atá freagrach as faireachán a dhéanamh ar chomhlíonadh an toirmisc ar úsáid táirgí beostoic leictreigh. Baineann sé sin le maoirseacht a dhéantar faoin dlí riaracháin. Chun na rialacháin a fhorfheidhmiú, féadfar ordú forfheidhmithe riaracháin agus ordú pionóis riaracháin a fhorchur (Airteagal 8.5 den Ghnímh um Ainmhithe i gcomhar le hAirteagal 5:32(1) den Ghnímh um an Dlí Riaracháin Ghinearálta).

Is cion coiriúil freisin é iompar atá contrártha leis an toirmeasc ar úsáid táirgí beostoic leictreacha (Airteagal 2.1(1) agus (3) den Ghnímh um Ainmhithe i gcomhar le hAirteagal 8.11(1) den Ghnímh um Ainmhithe), rud a fhágann gur féidir gníomhaíocht choiriúil a dhéanamh.

8. Brú rialála/Agro-mheasúnú

Leis an bhForaithe seo, tugtar isteach toirmeasc. Ní gá do pháirtithe leasmhara aon bheart a dhéanamh chun an toirmeasc sin a chomhlíonadh. Cuireadh an Fhoraithe seo faoi bhráid

an Bhoird Chomhairligh um Athbhreithniú ar an Ualach Rialála (ATR) chun comhairle a fháil agus tá sí dúnta go hoifigiúil.

Pléadh an dréacht-Ordú sa Chomhairle leis an earnáil freisin le linn na n-agratástálacha mar a thugtar orthu. Reáchtáladh seisiúin phainéil le cuideachtaí príomhúla, iompróirí agus seamlais i bhfómhar 2023. Le linn na seisiún, míníodh an togra, bhí fiontraithe in ann ceisteanna a chur, agus pléadh freisin roghanna malartacha ar úsáid táirgí beostoic leictreacha.

Tá na painéil cáinteach faoin togra agus tá imní curtha in iúl acu faoi de bhrí go measann siad nach bhfuil an earnáil ina hiomláine réidh don toirmeasc sin. Léirítear sna seisiúin phainéil freisin go n-úsáidtear cineálacha éagsúla prócaí eallaigh a bhfuil leibhéil éagsúla vatachta acu sa chleachtas agus go ndéantar tástáil ghníomhach ar an éifeacht ar leas ainmhithe ag vatáistí níos ísle.

Tar éis na bpléití seo, d'fhreastalaíodh ar léiriú ar an trealamh borrrtha ísealvoltais ar cuireadh, agus rinneadh staidéar breise ar an eisceacht fhéideartha seo. Ní raibh eisceacht fhéideartha le haghaidh trealamh ísealvoltais mar chuid den tástáil HUF a rinneadh (féach Roinn 10). De réir NVWA, ní cosúil ar an gcéad amharc go bhfuil an eisceacht sin éifeachtach maidir le hin-fhorfheidhmitheacht a mhéadú, ach tá gá le HUF nua a chur chun feidhme chun go mbeifear in ann measúnú a dhéanamh ar an tionchar iomlán.

I bhfianaise mhian pholaitiúil an tSeomra go gcuirfí toirmeasc iomlán i bhfeidhm, cinneadh gan trealamh ísealvoltais a áireamh mar eisceacht sa toirmeasc.

9. Comhairliúchán

Bhí dréacht den Fhoraithe seo faoi réir comhairliúcháin idirlín ón 13 Meitheamh 2023 go dtí an 15 Lúnasa 2023. Le linn na tréimhse sin, bhí deis ag gach duine trácht a dhéanamh ar an dréacht. Fuarthas 55 freagra poiblí agus 13 freagra gan ainm. Fuarthas roinnt freagraí freisin ó eagraíochtaí earnála amháil SAVEETRA (Iompróirí Beostoic Comhoibríocha), Fomhargadh Iompair agus Lóistíochta, eagraíochtaí neamhrialtasacha, oibreoirí ionad tionóil, feirmeoirí beostoic agus iompróirí. Úsáideann 27 bhfreagróir ar a laghad an fhoirm chéanna ó V&L NL (Vee & Logistiek Nederland). Is éard atá i 24 fhreagra teachtaireachtaí aonair ó pháirtithe leasmhara a bhfuil baint ag gach ceann acu ar a mbealach féin in earnáil an bheostoic. Scríobh iompróirí eallaigh cúig cinn de na freagraí sin, oibríonn freagróir amháin i seamlas, agus oibríonn freagróir amháin i bpríomhfheirm beostoic. As na 17 bhfreagra eile, níl sé soiléir cad a mbaineann leo. Is éard atá sna cinn eile den chuid is mó páirtithe earnála eile, eagraíochtaí neamhrialtasacha agus fondúireachtaí a sheasann ar son leasanna ainmhithe feirme.

Bhí na freagraí roinnte. Áitíonn lucht tacaíochta an toirmisc go gcuireann spreagairí leictreacha beostoic pian agus strus ar ainmhithe i ngach cás. Féachann lucht freasúra an toirmisc ar an ngléas tiomána leictreach mar rogha dheiridh chun ainmhithe 'neamhthoilteanacha' a bhogadh go héifeachtach agus chun sábháilteacht a n-oibrithe féin a áirithiú.

Níor tháinig aon athrú suntasach ar an toirmeasc mar thoradh ar fhreagraí an chomhairliúcháin ar an idirlíon.

10. Tástáil chur chun feidhme agus fhorfheidhmithe

Rinne an NVWA Tástáil um Fhorfheidhmiú, Féidearthacht agus Frithsheasmhacht in aghaidh Calaoise (tástáil HUF). Tháinig NVWA ar an gconclúid go bhfuil an dréacht-Ordú sa Chomhairle teoranta ó thaobh a infhorfheidhmitheachta de toisc gurb é an t-aon bhealach chun toirmeasc ar úsáid táirgí beostoic leictrigh a fhorfheidhmiú ná ciontóirí a ghabháil sa ghníomh. Dá bhrí sin, níl an toirmeasc níos infhorfheidhmithe ná an staid reatha ina bhforfheidhmíonn NVWA forálacha an Rialacháin Iompair.

Níl NVWA i láthair le linn an luchtaithe le haghaidh iompar intíre agus ní bhíonn sé i láthair i gcónaí ag an bpríomhbhunaíocht ná le linn an díluchtaithe. Ina theannta sin, tacaíonn NVWA leis an tábhacht a bhaineann le riail bheartais maidir le heisceacht úsáid táirgí leictreacha eallaigh i seamlais, ach toisc nach bhfuil riail den sórt sin ann, níl an dréacht-Ordú sa Chomhairle infhorfheidhmithe fós maidir leis an bpointe sin.

Pléadh na hathruithe a rinneadh tar éis an réamhnós imeachta (féach Roinn 11 breise) leis an NVWA ar bhonn oifigiúil, agus ullmhaíodh an míniú ar na hathruithe sin freisin bunaithe ar bharúlacha an NVWA ar an ábhar sin.

11. Réamh-ghrinnscrúdú

Tá an Fhoraithe seo bunaithe ar Airteagal 2.1(3) agus (5) agus Airteagal 2.2(10) den Ghnímh um Ainmhithe. Ar an dá bhonn sin, tá feidhm ag an nós imeachta réamhcheadaithe d’Airteagal 10.10(1) den Ghnímh um Ainmhithe. Ón 5 Samhain go dtí an 5 Nollaig 2024, cuireadh dréacht na Fhoraithe sin faoi bhráid dhá Theach de Ghinearálta na Stát. Rinne an nós imeachta tosaigh roinnt coigeartuithe. Ag freagairt cheisteanna an chomhairliúcháin i scríbhinn⁷ le Teach na nIonadaithe, cuireadh in iúl go gcuirfear soiléiriú ar fáil sa mheabhrán míniúcháin maidir le gan toirmeasc a chur ar fhálta agus go gcuirfear an róbat bleáin agus an ‘tréadaíocht fhíorúil’ isteach mar eisceachtaí sa dréachtchinnadh (féach tuilleadh Roinn 3 faoi ‘Cuspóir agus inneachar’ agus faoi ‘Eisceachtaí’).

12. Teacht i bhfeidhm

Maidir le teacht i bhfeidhm an toirmisc, leanfar na dátaí athraithe socraithe le haghaidh Orduithe ón gComhairle, eadhon an 1 Eanáir nó an 1 Iúil.

An tAire Talmhaíochta, Iascaigh, Slándála Bia agus Dúlra,

⁷ Páipéir Pharlaiminteacha II 2024/25, 28286, Uimh. 1361.